

Uppgiftsskyldighet för myndigheter och auktoriserade sammanslutningar för förmedling av barn från utlandet samt stärkt skydd för enskildas uppgifter i Adoptionskommissionens verksamhet

Remiss från Socialdepartementet

Remisstid den 22 september 2023

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

En remiss från Socialdepartementet har inkommit till kommunstyrelsen ”Uppgiftsskyldighet för myndigheter och auktoriserade sammanslutningar för förmedling av barn från utlandet samt stärkt skydd för enskildas uppgifter i Adoptionskommissionens verksamhet”. I remisspromemorian föreslås en ny lag om uppgiftsskyldighet för myndigheter och andra aktörer att lämna uppgifter till Adoptionskommissionen (S 2021:08), lagförslaget påverkar bl.a. Stockholms stads stadsdelsnämnder och stadsarkiv. Adoptionskommissionen behöver uppgifterna för att fullgöra sitt utredningsuppdrag i den del som avser kartläggning och analys av Sveriges internationella adoptionsverksamhet från 1900-talet till nutid för att belysa eventuella oegentligheter som pekar på strukturella eller systematiska problem som har funnits eller finns idag.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden och stadsarkivet. Socialförvaltningen och stadsarkivet har lämnat kontorsyttranden med hänvisning till kort remisstid.

Stadsledningskontoret välkomnar utredningens uppdrag att klarlägga hur Sveriges adoptionsverksamhet har fungerat och delar bedömningen att en uppgiftsskyldighet är nödvändig för att detta arbete ska kunna genomföras på ett effektivt sätt.

Stadsledningskontoret bedömer vidare att den administrativa bördan för staden för utlämning av uppgifter till kommissionen bör vara begränsad.

Socialförvaltningen vill uppmärksamma att en reglering i lag som anger att uppgifter ska lämnas till Adoptionskommissionen skulle kunna innebära ett integritetsintrång för den enskilde men att barnrättsperspektivet för framtida internationellt adopterade barn väger tyngre. Förvaltningen ställer sig därför positiv till den lagförändring som föreslås i remissen för att underlätta Adoptionskommissionens arbete. *Stadsarkivet* ser positivt på kommissionens förslag på att ny förordning som är sekretessbrytande införs så att begärda uppgifter kan lämnas ut utan att myndigheten bryter bestämmelser i OSL. Vidare ser tadsarkivet positivt på att ny bestämmelse införs i OSL som reglerar sekretessen hos kommissionen och tidsgränsen för sekretessen hos kommissionen sätt till 70 år.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Det är en förutsättning för att adoptionskommissionen ska kunna genomföra sitt uppdrag att de får ta del av efterfrågade personuppgifter. Jag ser det därför som positivt att de förslag som kommissionen lämnar om att en ny förordning som är sekretessbrytande införs så att begärda uppgifter kan lämnas ut utan att vi som myndighet bryter bestämmelser i Offentlighets och sekretesslagstiftning. Samtidigt är det viktigt att även fortsättningsvis värna den personliga integriteten och endast lämna ut sådana uppgifter som kommissionen tydligt uttryck att de behöver.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets utlåtande som svar på remissen.

Stockholm den 13 september 2023

Alexander Ojanne

Bilaga

Remiss - Uppgiftsskyldighet för myndigheter och auktoriserade sammanslutningar för förmedling av barn från utlandet samt stärkt skydd för enskildas uppgifter i Adoptionskommissionens verksamhet, dnr KS 2023/832-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Adoptionskommissionen ska inom ramen för sitt uppdrag klargöra förekomsten av eventuella oegentligheter inom Sveriges internationella adoptionsverksamhet från 1900-talet till nutid och hur t.ex. kommuner förhållit sig till eventuella oegentligheter i relation till andra berörda aktörer. Adoptionskommissionen ska särskilt belysa oegentligheter som pekar på strukturella eller systematiska problem som har funnits eller finns idag. I kommittédirektiven finns vidare ett framåtblickande uppdrag att föreslå författningsändringar och andra åtgärder som behövs, vilket tar sin utgångspunkt i den kartläggning och de resultat Adoptionskommissionen visar. En stor del av det material som Adoptionskommissionen behöver ta del av för att kunna genomföra sitt uppdrag består av känsliga uppgifter om personliga förhållanden som omfattas av sekretess och tystnadsplikt. Som huvudregel gäller sekretess mellan myndigheter enligt OSL. Det innebär att Adoptionskommissionen har svårt att ta del av uppgifter som omfattas av sekretess hos myndigheter.

För att säkerställa att Adoptionskommissionen får del av uppgifter som den behöver för att på ett så bra sätt som möjligt utföra sitt utredningsuppdrag, bedöms det därför nödvändigt att införa en sådan sekretessbrytande bestämmelse om uppgiftsskyldighet. Genom att införa en uppgiftsskyldighet kan myndigheter lämna ut uppgifter utan att göra en sekretessprövning.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden och stadsarkivet. socialförvaltningen och stadsarkivet har båda inkommit med kontorsyttranden med hänvisning till kort remisstid.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret välkomnar utredningens uppdrag att klarlägga hur Sveriges adoptionsverksamhet har fungerat och delar bedömningen att en uppgiftsskyldighet är nödvändig för att detta arbete ska kunna genomföras på ett effektivt sätt. Stadsledningskontoret bedömer vidare att den administrativa bördan för staden för utlämning av uppgifter till kommissionen bör vara begränsad. Stadsledningskontoret har därför inget att erinra mot promemorians förslag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen besvarar remissen med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialförvaltningen

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 18 juli 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen vill uppmärksamma att en reglering i lag som anger att uppgifter ska lämnas till Adoptionskommissionen skulle kunna innebära ett integritetsintrång för den enskilde men att barnrättsperspektivet för framtida internationellt adopterade barn väger tyngre.

Förvaltningen ser Adoptionskommissionens uppdrag att granska eventuella oegentligheter som pekar på om strukturella eller systematiska problem funnits eller finns idag som viktigt ur ett barnrättsperspektiv. Adoptionskommissionens förslag efter lärdomar inom uppdraget kan vägleda utvecklingen av kommunens och Sveriges internationella adoptionsverksamhet och ytterligare stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten. Det kan även stärka barnrättsperspektivet och rättssäkerheten för de framtida barn som adopteras internationellt till Sverige.

Förvaltningen ställer sig positiv till den lagförändring som föreslås i remissen för att underlätta Adoptionskommissionens arbete.

Stadsarkivet

Stadsarkivets tjänsteutlåtande daterat den 1 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsarkivet vidhåller grunderna för offentlighetsprincipen och utlämnande av allmän handling i enlighet med 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen, där var och en ha rätt att ta del av allmänna handlingar.

Vid varje utlämnande av allmän handling är grunden i första hand om utlämnande kan ske utifrån Offentlighets- och sekretesslagen. OSL, (2009:400). För att, som offentlig myndighet, kunna bryta sekretessen t.ex. för individärenden krävs det att en ny förordning eller lag införs i enlighet med 10 kap. 28 § OSL. Om det inte införs sekretessbrytande bestämmelse i förordning eller lag kommer Stadsarkivet inte att kunna, utan inskränkning, lämna uppgifter som enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden (2 kap. 2 § TF).

Det är dock nödvändigt att kommissionen vid en begäran tydliggör vilka uppgifter som den behöver. Som vid all hantering av uppgifter som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt ska bara de uppgifter inhämtas som är nödvändiga för att utföra ett arbete med det givna ändamålet.

Stadsarkivet ser positivt på Kommissionens förslag på att ny förordning som är sekretessbrytande införs så att begärda uppgifter kan lämnas ut utan att myndigheten bryter bestämmelser i OSL.

Vidare ser Stadsarkivet positivt på att ny bestämmelse införs i OSL som reglerar sekretessen hos Kommissionen och tidsgränsen för sekretessen hos Kommissionen sätt till 70 år.

När det gäller behandling av personuppgifter enligt GDPR menar Kommissionen att det är nödvändigt för kommissionen, för att genomföra sitt utredningsuppdrag, kunna

få del av även känsliga personuppgifter. Detta medför att det är nödvändigt att de myndigheter och sammanslutningar som har personuppgifterna lämnar ut dessa till kommissionen.

Stadsarkivets bedömning är att den redovisning som Kommissionen gör i promemorian visar tydligt hur och vilka lagliga grunder det finns för Kommissionen att behandla utlämnade personuppgifter och tillstyrker att myndigheten, med föreslagna ändringar i lag, även lämnar ut känsliga personuppgifter till kommissionen.